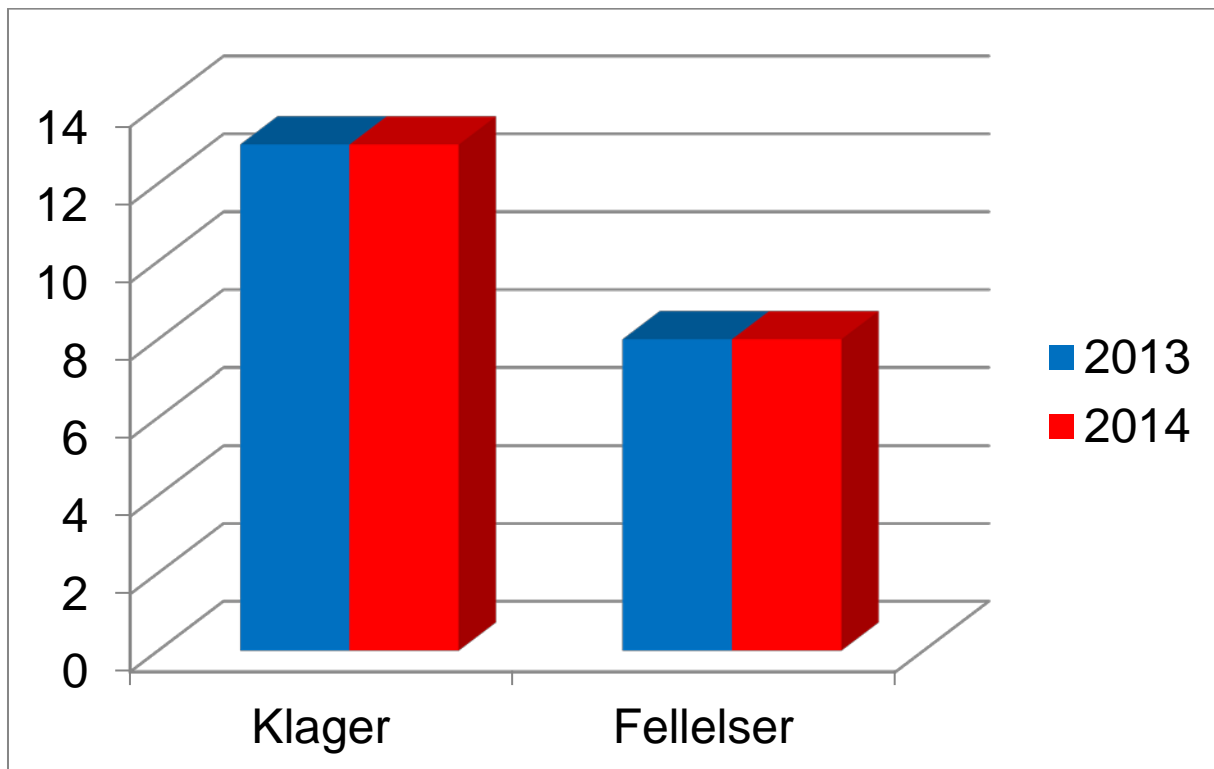

4.14-skvadronen

MELDING NR 4 – 2014 (fredag 28. mars 2014)

Dødt løp med «katastrofeåret»

Etter årets første tre måneder har Pressens Faglige Utvalg (PFU) behandlet 13 klager med påstått brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 4.14 om retten til samtidig imøtegåelse. Åtte av disse har endt med fellelse (7 rene fellelser og én kritikk). Det er identiske tall med samme tidspunkt i fjor. Det ser altså så langt ikke ut som vi skal få noen kraftig forbedring fra fjoråret, som jo ble et rekordår, med 33 fellelser etter 4.14. I det siste møtet behandlet PFU fire klager etter 4.14. To av dem endte med fellelse.

Disse er felt så langt i år:

Telemarksavisa
Brønnøysunds Avis
Østhavet
Namdalsavisa
Stavanger Aftenblad
TV2
Bodø Nu
Hordaland

Månedens fellelser

Bodø.nu gjorde nesten alt riktig, men klarte ved et uhell å få med bare halvparten av den samtidige imøtegåelsen fra Bodø i Vinden – i forbindelse med en omfattende og kritisk omtale av et såkalt omdømmeprojekt for Bodø kommune. Dermed ble det brudd på ett punkt i forhold til 4.14.

Hordaland ble felt på ett punkt i forhold til 4.14, fordi man unnlot å konfrontere klageren – en hotelldirektør – med at motparten i en konfliktsak hadde sammenlignet et ansettelsesforhold ved hotellet som «menneskehandel».

Bodø.nu - fikk med seg halve imøtegåelsen

Pressens faglige utvalg uttaler:

Klagen gjelder en omfattende artikkel i Bodø Nu om omdømmeprojektet Bodø i Vinden og prosjektets kampanje Extreme City Makeover Bodø. Klager er prosjektledelsen ved styreleder. Han mener Bodø Nu har opptrådt i strid med en rekke punkter i Vær Varsom-plakaten. Det dreier seg dels om utilstrekkelig mulighet til samtidig imøtegåelse, manglende kontroll av fakta og påstander uten dekning. Det anføres fra klager at det ikke er grunnlag for påstander om svindel, juks og bedrag. Klagen er svært detaljert, med en omfattende dokumentasjon med sikte på å avvise påstandene i den ni sider lange artikkelen. Klagen omfatter også en lederartikkel samme dag. Artikkelen ble også publisert på Bodø Nus nettside, og klagen gjelder også denne publiseringen.

Bodø Nu avviser at avisen har opptrådt i strid med god presseskikk. I tilsvarsrunden imøtegår ansvarlig redaktør de anførte påstandene. Han mener det er dekning for å hevde at Bodø i Vinden bevisst har forsøkt å lure politikere, media og andre til å tro at kampanjen har vært mer vellykket enn den i realiteten har vært. Redaktøren viser til pressens samfunnsoppdrag og hevder at det er en viktig oppgave for avisen å bruke ressurser på slik journalistikk. Bodø Nu tar sjølkritikk på noen få klagepunkter, men ber samtidig Pressens Faglige Utvalg se på helheten.

Pressens Faglige Utvalg vil innledningsvis slå fast at det er imponerende hvordan en liten redaksjon har gått løs på et omfattende materiale. Utvalget er enig med Bodø Nus redaktør i at det tilhører samfunnsoppdraget å sette et kritisk søkelys på temaer som dette. Utvalget må imidlertid se både på helheten og detaljene i sin vurdering.

Klager og redaksjon er uenige om det klager mener er faktafeil. Utvalget mener imidlertid at verken fremstillingen av den kommunale tilknytningen til Bodø i Vinden eller redaktørens tidligere engasjement representerer brudd på Vær Varsom-plakaten. Heller ikke påstanden om hvem som publiserte pressemeldingen/nyhetartikkelen og påstanden i artikkelen om nettrafikken, representerer presseetiske brudd, slik PFU ser det.

Klagen gjelder både en større nyhetsreportasje og en lederkommentar om samme forhold. Utvalget vil på generelt grunnlag understreke at det i leder- og kommentarartikler må være stor takhøyde for redaktørens meninger og standpunkter. Den påklagede lederartikkelen er etter utvalgets mening innenfor presseetikken grenser.

Når det gjelder den omfattende nyhetsartikkelen, kan utvalget forstå klagers anførsler om at Bodø i Vinden er framstilt i en svært negativ sammenheng, med sterke kritiske påstander av faktisk art. Innenfor presseetikken er det da avgjørende, i slike sammenhenger, at den angrepne blir seg forelagt anklagene, og får mulighet til å svare på dem, jfr. pkt 4.14 i Vær Varsom-plakaten. Klager har også anført brudd på plakats punkt 4.4. Der heter det at titler og ingresser skal ha dekning i stoffet. Utvalget finner at titler og ingresser har dekning i det journalistiske materialet.

Utvalget konstaterer videre at partene har ulik framstilling av omstendighetene rundt klagers mulighet til samtidig imøtegåelse. Sett på bakgrunn av at Bodø Nus journalistikk tar utgangspunkt i BIVs egen presentasjon, altså materiale BIV allerede var godt kjent med, finner utvalget at den muligheten klager fikk til samtidig imøtegåelse var tilstrekkelig.

Klager har videre anført at imøtegåelsen er plassert i en egen artikkel. Utvalget mener at imøtegåelsen er tydelig framstilt, og at Bodø Nu valgte en akseptabel løsning.

I nettutgaven ble bare deler av intervjuet med BIVs ledelse, den samtidige imøtegåelsen, publisert. At dette eventuelt var et arbeidsuhell, fritar ikke redaksjonen fra ansvaret for å gi BIV en tilfredsstillende mulighet til å forsvare seg mot de sterke påstandene, også på denne redaksjonelle plattformen. Det vises her til Vær Varsom-plakats punkt 4.14, der det blant annet heter: «De som utsettes for sterke beskyldninger skal så vidt mulig ha adgang til samtidig imøtegåelse av faktiske opplysninger.»

På dette punkt har Bodø Nu brutt god presseskikk.

[\(PFU-sak 2013-291\)](#)

Ikke fullstendig fra Hordaland

Pressens faglige utvalg uttaler:

Klagen gjelder et oppslag i Hordaland om at en mann som arbeidet som kokk på [NN hotell] er siktet for drapsforsøk på hotelldirektøren. Direktøren og hans samboer forteller om hendelsen. På samme dobbeltside bringes et intervju med siktedes advokat, som viser til at

bakgrunnen for hendelsen er en arbeidskonflikt der kokken jobbet ulovlig ved hotellet. Advokaten siteres på at dette grenser til menneskehandel. Hotelldirektøren og samboeren hans avviser i en underartikkel at det skal ha vært noen konflikt, og sier for øvrig at de ikke vil kommentere detaljer i saken.

Klager er [NN hotell], som via advokat klager på det som anses som brudd på premissene for intervjuet (punkt 3.3). Klager hevder å ha blitt forespeilet et positivt intervju, og skriver at uttalelser fra siktedes advokat ikke ble lagt frem for samtidig imøtegåelse (punkt 4.14). Det vises videre til at bilder og sitater er brukt i en annen sammenheng enn den opprinnelige, og dermed i strid med kravene til aktsom bildebruk og saklighet og omtanke (punkt 4.1, 4.10 og 4.12). Slik klager ser det, er bruken av ordet «menneskehandel» også i strid med kravet til varsom begrepsbruk (punkt 4.3).

Hordaland avviser klarhet om premissene, og viser til at journalisten informerte om kontakten med siktedes advokat, og til spørsmålene som ble stilt - og dels besvart - angående siktede og arbeidsforholdet under intervjuet. Det vises også til at klager fikk sitatsjekk på den ene underartikkelen, uten å reagere på noe i denne. Avisen skriver at presentasjonen bygger på redaksjonelle valg, men påpeker at bilder og sitater er brukt i sin opprinnelige sammenheng. Slik avisen ser det, har klager fått tilstrekkelig anledning til samtidig imøtegåelse, og bruken av ordet menneskehandel må ifølge avisen aksepteres som del av et sitat fra siktedes advokat.

Pressens Faglige Utvalg mener den omtalte hendelsen hadde stor samfunnsinteresse, og at Hordaland derfor måtte ha anledning til å dekke den. Utvalget merker seg at partene har ulik fremstilling når det gjelder premissene som ble avtalt dem imellom. Selv om avisen kunne gjort det klarere for klager at hotellets forhold til siktede også ville være et omfattende tema i deknningen, slår utvalget fast at klager har fått flere spørsmål knyttet til påstander fra siktedes advokat. Disse er også delvis besvart, og svarene er gjengitt i avisen.

Som tidligere vil utvalget vise til mediers rett til selv å redigere sine publiseringer. At deler av intervjuet med klagerne er brukt i en undersak kan, etter utvalgets mening, ikke innebære noe brudd på Vær Varsom-plakatens krav til å vektlegge saklighet og omtanke i innhold og presentasjon (punkt 4.1). Gitt den todelte vinklingen avisen valgte, forstår utvalget at klager finner koblingen mellom tekst og bilde ubehagelig, men ettersom bildene fremstår i sin opprinnelige sammenheng - som del av intervjuet med klager - mener utvalget at også bildebruken er i tråd med de presseetiske krav.

Når det gjelder bruken av begrepet «menneskehandel», mener utvalget også dette må kunne aksepteres som del av et sitat fra en av partene i en konflikt. Utvalget finner det imidlertid ikke godtgjort at klagerne har blitt konfrontert med denne sterke beskyldningen, som også er fremhevet i tittelen, og mener dermed avisen har opptrådt i strid med Vær Varsom-plakatens punkt 4.14 om retten til samtidig imøtegåelse. Utvalget vil minne om at retten gjelder hver enkelt sterke beskyldning.

På dette punkt har Hordaland brutt god presseskikk.

[\(PFU-sak 2014-015\)](#)

Har du tips, eksempler eller forslag?

NR-sekretariatet vil gjerne formidle eksempler på hvordan redaksjoner arbeider med å forebygge etiske brudd, og særlig når det gjelder 4.14, men også andre eksempler som tar sikte på å kvalitetssikre kildearbeidet. Brudd på punkt 3.2 om manglende kildebredde eller kildekritikk var det punkt i Vær Varsom-plakaten som i fjor var grunnlag for flest fellelser etter 4.14. Svært ofte er brudd på det ene av disse, også et brudd på den andre. Send tips, eksempler eller forslag til post@nored.no

Generalsekretær Arne Jensen	90 77 87 47	arne.jensen@nored.no
Ass. generalsekretær Reidun K. Nybø	91 10 55 11	rkn@nored.no
Sekretær Monica Andersen	22 40 50 51	monica.andersen@nored.no

---

www.nored.no Tlf 22 40 50 50 - faks 22 40 50 55 - post@nored.no - Rådhusgaten 17, postboks 624, Sentrum 0106, Oslo